

U Lepoglavi zatražena revizija procesa protiv Stepinca

LEPOGLAVA, 5.prosinca 2008.

Sa simpozija u Lepoglavi zatražena revizija procesa protiv Stepinca i drugih domoljuba

Na znanstvenom skupu "Kardinal Alojzije Stepinac - svjedok vremena i vizionar za treće tisućljeće", koji je u petak 5. prosinca održan u organizaciji Varaždinske biskupije i župe Lepoglava, jednoglasno je usvojena Izjava kojom se poziva Vladu Republike Hrvatske kao mogućeg predlagatelja izmjena Zakona o kaznenom postupku ili izravno Hrvatski sabor, da predlože promjenu čl. 490. Zakona o kaznenom postupku (st. 3. i 4.) tako da se omogući revizija ne samo političkog procesa protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca, nego i procesa protiv više stotina svećenika i domoljuba koji su živjeli i sanjali samo jedan san - slobodnu hrvatsku državu. Također je predloženo osnivanje pravno-povijesne komisije, koja bi imala zadatak da objektivno i znanstveno utemeljeno (sine ira et studio) dade svoj pravno-povijesni sud o svim političkim procesima u razdoblju od godine 1945. do 1990. na tlu bivše komunističke Jugoslavije. To zahtijeva, ne samo sjećanje na žrtve tih procesa, nego i svekolika hrvatska javnost.

U Izjavi se ističe kako je temeljno pitanje i završna misao simpozija: treba li presudu protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca iz godine 1946., koju je donio Vrhovni sud Narodne Republike Hrvatske i danas smatrati postojećom i pravno utemeljenom. Hrvatski sabor tijekom svoga prvog saziva donio je 14. veljače 1992. g. Deklaraciju o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu, u kojoj je zaključeno "da je kardinal Alojzije Stepinac, nepravедно osuđen, čime je nanesena nepravda i uvreda hrvatskom narodu", te da "iako hrvatski narod i Katolička crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo Hrvatske, izricanjem jasnog stava prema nepravедnoj osudi kardinala Stepinca ispravlja jednu povijesnu nepravdu". Međutim, time odluka jugoslavenskog suda još nije ukinuta. Prema općeprihvaćenom mišljenju u javnosti, a posebno među pravnim stručnjacima, sazrela je ideja da se obnovi postupak protiv bl. Alojzija kardinala Stepinca.

Takva mogućnost bila je predviđena odredbama čl. 490. ZKP kojima se navodi kako osobe koje su sudovi bivše Jugoslavije osudili za vrijeme komunističke vladavine za politička kaznena djela, politički motivirana kaznena djela ili druga kaznena djela, ako je do osuđujuće odluke došlo zlouporabom političke moći, mogu revizijom zatražiti poništenje osuđujuće odluke ili njoj drugoga odgovarajućega pravnog akta. No, kako je odredbom tog članka Zakona bio propisan rok od dvije godine za pokretanje revizije protiv svih presuda donesenih u političkim procesima na tlu bivše komunističke Jugoslavije, taj je rok istekao 31. prosinca 2000. godine, pa time reviziju više ne bi bilo moguće ostvariti. Budući da je učinjen "grijež propusta", te nije do danas pokrenut postupak za reviziju procesa protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija kardinala Stepinca, blaženika Katoličke Crkve, mišljenja smo da je sazrijelo vrijeme da se ta povijesna nepravda ispravi, stoji u Izjavi. Eminentni pravni stručnjaci, među kojima je i dr. sc. Željko Horvatić, profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Akademije pravnih znanosti, zauzeli su stajalište kako, s obzirom da ne zastarjevaju ratni zločini, to znači da pogotovo ne bi smjeli zastarjevati "zločini nepravde", tj. "juridički zločini" prema tisućama hrvatskih domoljuba koji su nevino osuđeni, te su izdržavali svoje zatvorske kazne u jugoslavenskim tamnicama samo iz razloga "što su drugačije mislili".

Na simpoziju, održanom u Lepoglavi, na dan kada je prije točno 57 godina nadbiskup Stepinac narušenog zdravlja pod pritiskom svjetske javnosti izašao iz lepoglavske kaznionice, gdje je započeo svoje mučeništvo petogodišnjim zatočeništvom nakon montiranog sudskog procesa od strane komunističkih vlasti, te je prebačen u kućni pritvor u Krašić gdje je i umro, govorili su uvaženi hrvatski teolozi, pravници i drugi stručnjaci. Na početku simpozija, održanog u jubilarnoj Stepinčevoj godini, u prigodi 10. obljetnice njegove beatifikacije, 110. obljetnice rođenja i 70. obljetnice euharistijskog kongresa kojeg je Stepinac predvodio u Varaždinu, pozdrave su uputili

varaždinski biskup Josip Mrzljak, izaslanik Hrvatskog sabora potpredsjednik Vladimir Šeks i izaslanik zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića mons. Juraj Batelja, postulator kauze za Stepinčevu kanonizaciju.

Jasminka Bakoš-Kocijan, infa@nedelisce.hr

stručna suradnica Varaždinske biskupije za informiranje
tel. 091 252 3679, 040 343 870

I Z J A V A

SA ZNANSTVENOG SKUPA

"KARDINAL ALOJZIJE STEPINAC - SVJEDOK VREMENA I VIZIONAR ZA TREĆE TISUĆLJEĆE" kojeg su organizirale Varaždinska biskupija i župa Lepoglava

Temeljno pitanje i završna misao ovog simpozija jest: treba li presudu protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca iz godine 1946., koju je donio Vrhovni sud Narodne Republike Hrvatske i danas smatrati postojećom i pravno utemeljenom.

Hrvatski sabor tijekom svoga prvog saziva donio je dana 14. veljače 1992. g. Deklaraciju o osudi političkog procesa i presude kardinalu dr. Alojziju Stepincu (N/N 9/02) u kojoj je zaključeno:

- "da je kardinal Alojzije Stepinac, nepravедno osuđen, čime je nanesena nepravda i uvreda hrvatskom narodu"; te

- "iako hrvatski narod i Katolička crkva nikada nisu priznali osudu nadbiskupu Stepincu, Hrvatski sabor, kao najviše predstavničko tijelo Hrvatske, izricanjem jasnog stava prema nepravедnoj osudi kardinala Stepinca ispravlja jednu povijesnu nepravdu".

Međutim, time odluka jugoslavenskog suda još nije ukinuta. Prema općeprihvaćenom mišljenju u javnosti, a posebno među pravnim stručnjacima, sazrela je ideja da se obnovi postupak protiv bl. Alojzija kardinala Stepinca.

Takva mogućnost bila je predviđena odredbom čl. 490. ZKP (N/N 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 i 62/03) koja navodi:

(1) Osobe koje su sudovi bivše Jugoslavije osudili za vrijeme komunističke vladavine za politička kaznena djela, politički motivirana kaznena djela ili druga kaznena djela ako je do osuđujuće odluke došlo zlouporabom političke moći mogu revizijom zatražiti poništenje osuđujuće odluke ili njoj drugoga odgovarajućega pravnog akta.

(2) Pod zlouporabom političke moći smatrat će se slučajevi u kojima je došlo do osude koja u svojoj izreci ili u postupku koji joj je prethodio krši međunarodnopravno priznata načela pravne države i demokratskog društva ili proturječi javnom poretку Republike Hrvatske.

(3) Ako je osoba iz stavka 1. ovoga članka umrla, reviziju mogu izjaviti njezini nasljednici po zakonskom redu.

(4) Revizija se može izjaviti u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Međutim, pošto je u st. 4. čl. 490. ZKP-a propisan rok od dvije godine za pokretanje revizije protiv

svih presuda donesenih u političkim procesima na tlu bivše komunističke Jugoslavije, te je isti bio prekluzivne prirode, to danas reviziju više nije moguće ostvariti. Naime, krajnji rok za reviziju istekao je 31. prosinca 2000. g.

Budući da je učinjen "griješ propusta", te nije do danas pokrenut postupak za reviziju procesa protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija kardinala Stepinca, blaženika Katoličke crkve, mišljenja smo da je sazrijelo vrijeme da se ta povijesna nepravda ispravi.

Eminentni pravni stručnjaci, među kojima je i dr. sc. Željko Horvatić, profesor emeritus Sveučilišta u Zagrebu i predsjednik Akademije pravnih znanosti, zauzeli su sljedeće stajalište:

- budući da ne zastarjevaju ratni zločini, to pogotovo ne bi smjeli zastarjevati "zločini nepravde" tj. "juridički zločini" prema tisućama hrvatskih domoljuba koji su nevino osuđeni, te su izdržavali svoje zatvorske kazne u jugoslavenskim tamnicama samo iz razloga "što su drugačije mislili".

S obzirom na gore navedeno, pozivamo Vladu RH kao mogućeg predlagatelja izmjena Zakona o kaznenom postupku ili izravno Hrvatski sabor, da predlože promjenu čl. 490. ZKP i to st. 3. i 4. tako da se omogući revizija ne samo političkog procesa protiv nadbiskupa Alojzija Stepinca, nego i procesa protiv više stotina svećenika i domoljuba koji su živjeli i sanjali samo jedan san - SLOBODNU HRVATSKU DRŽAVU.

Predlažemo, također, osnivanje pravno-povijesne komisije, koja bi imala zadatak da objektivno i znanstveno utemeljeno -sine ira et studio- dadne svoj pravno-povijesni sud o svim političkim procesima u razdoblju od godine 1945. do 1990. na tlu bivše komunističke Jugoslavije. To zahtijeva, ne samo sjećanje na žrtve tih procesa, nego i svekolika hrvatska javnost.

U Lepoglavi, 5. prosinca 2008. g.

